

EU ohýbá vlastní pravidla pro pesticidy, zjistil tajný právní názor

politico.eu/article/eu-bend-own-pesticide-rules-secret-legal-opinion-find-ngos-sue/

Ekologické nevládní organizace plánují zahájit právní kroky proti listopadovému rozhodnutí Evropské komise umožnit zemědělcům pokračovat v používání glyfosátu | Jean-Francois Monier/AFP

Autor: [Bartosz Brzeziński](#)

24. ledna 2024 6:00 SEČ

8 minut čtení

BRUSEL – Právní poradci Evropského parlamentu argumentovali, že Evropská unie nedodrží svá vlastní pravidla pro schvalování pesticidů, v potenciálně výbušném stanovisku, které by mohlo podpořit námitky proti rozhodnutí exekutivy EU znovu povolit používání glyfosátu na dalších 10 let.

Tajné stanovisko vypracované v roce 2022 a získané společností POLITICO analyzuje rozhodnutí Soudního dvora EU, který konstatoval, že u všech pesticidů prodávaných na trhu EU by mělo být prokázáno, že nejsou dlouhodobě toxické nebo karcinogenní. Uprostřed právní nejednoznačnosti však regulační orgány ne vždy vyžadují, aby společnosti vyrábějící pesticidy poskytly takové důkazy, jak vyplývá ze stanoviska a souvisejících dokumentů.

Pascal Canfin, předseda parlamentního výboru pro životní prostředí, se pustil do této záležitosti s komisařkou pro bezpečnost potravin Stellou Kyriakides, která v korespondenci, kterou obdržela také POLITICO, uznala procedurální nedostatky, informovala ho o nápravných krocích, které podniká, a slíbila, že bude „pokračovat v práci“ na záležitost.

Nyní, v samostatném, ale souvisejícím vývoji, plánují nevládní organizace zabývající se životním prostředím zahájit právní kroky proti listopadovému rozhodnutí Evropské komise umožnit zemědělcům pokračovat v používání glyfosátu. Herbicid je již léta terčem soudních sporů ve Spojených státech, v nichž žalobci získali odškodnění v miliardách dolarů od jeho předního výrobce, německé agrochemické společnosti Bayer.

Může se vám líbit

Pentagon říká, že ukrajinským vojákům dochází munice bez amerických prostředků

Autor Lara Seligman

Německý soud zakázal financování krajně pravicové strany, což podněcuje debatu o AfD

Autor: James Angelos

Jak jsme se sem dostali? Je to příběh případu provinčního soudu v jihozápadní Francii – kvůli reklamnímu triku organizovanému ekologickými aktivisty – který skončil posílením důležité zásady v právu EU.

Přímá akce

Na podzim roku 2017 byl Mathieu Blaise a 20 dalších ekologických aktivistů zatčeni poté, co vtrhli do obchodů ve francouzském departementu Ariège. V obchodech poškodili lahve a skleněné vitríny Roundupu, komerčního prostředku na hubení plevele, který obsahuje jako účinnou látku glyfosát a nyní jej prodává společnost Bayer.

Když byli stíháni, skupina tvrdila, že jednala ve veřejném zájmu, protože pesticid neměl být nikdy schválen k prodeji.

Koneckonců, agentura Světové zdravotnické organizace před několika lety dospěla k závěru, že glyfosát je pravděpodobně karcinogenní. Aktivisté tvrdili, že jejich akt vzdoru měl za cíl odhalit zásadní nedostatky v regulačním rámci EU, který má za cíl udržet nebezpečné agrochemikálie mimo trh.

Místní soudci požádali nejvyšší soud EU, Soudní dvůr, aby poskytl stanovisko k politice EU týkající se pesticidů, aby se řídili jejich úvahami o případu.

Ve svém verdiktu z roku 2019, známém jako Blaiseův rozsudek , se soud nezabýval samotným vandalským činem. Dospěla však k závěru, že EU má pevný rámec pro regulaci pesticidů.

Pokud bude dodržen do puntíku, podle soudu tento rámec vyžaduje, aby u všech pesticidů určených k prodeji v EU bylo prokázáno, že nepoškozují lidské zdraví nebo životní prostředí, ať už bezprostředně nebo dlouhodobě.

Pascal Canfin, předseda parlamentního výboru pro životní prostředí | Kenzo Tribouillard/AFP přes Getty Images

Po vleklém procesu a překvapivým zvratem francouzští soudci v červnu 2021 aktivisty zprostiti viny poté, co dospěli k závěru, že potenciální nebezpečí Roundupu převažuje nad zločinem.

"Spravedlnost uznává zločin, ale ospravedlňuje ho: soud si je plně vědom nebezpečí těchto pesticidů," řekl novinářům po vynesení rozsudku Guillaume Tumerelle, právník 21 obžalovaných .

Obžaloba se proti osvobozujícímu rozsudku odvolala a každý z aktivistů byl později shledán vinným a pokutován 300 eury.

Výroba případu

V letech, kdy se nejvyšší soud EU vyjádřil k případu Blaise, právní experti zkoumali, co tím soudci vlastně mysleli.

Většina z nich přijala rozhodnutí tak, že předpisy EU týkající se pesticidů jsou dostatečné k tomu, aby zajistily, že se nikde v bloku nebudou moci prodávat žádné škodlivé agrochemikálie.

Jeden výklad, který nebyl nikdy zveřejněn, šel ještě dále.

Komisařka pro bezpečnost potravin Stella Kyriakides v korespondenci obdržené společností POLITICO uznala procedurální nedostatky | Kenzo Tribouillard/AFP přes Getty Images

Napsali jej právníci z interní právní služby Evropského parlamentu a tvrdí, že nejasnosti v legislativě EU o pesticidech znamenají, že regulační orgány systematicky nevyžadují od výrobců, aby poskytovali údaje, které by prokazovaly, že jejich produkty lze používat bezpečně a dlouhodobě nezpůsobí škody. .

A to navzdory rostoucímu množství důkazů naznačujících, že dlouhodobé vystavení zemědělským pesticidům představuje riziko pro lidské zdraví a životní prostředí. Například farmáři mají 2,5krát vyšší pravděpodobnost, že se u nich rozvine Parkinsonova choroba a jsou náchylnější k rakovině.

Tím, že regulační orgány nepožadují předložení dlouhodobých důkazů, mohou porušovat zákon, jak je definován v rozsudku Blaise, právní tým Parlamentu uvedl v dokumentu, který získala společnost POLITICO dva roky po jeho sepsání, ale dosud nebyl předložen. zveřejněny.

Parlamentní výklad rozsudku Blaise by mohl dát váhu argumentům ekologických nevládních organizací prosazujících stažení některých nejrozšířenějších pesticidů z trhu EU.

Patří mezi ně produkty na bázi glyfosátu – které představují třetinu, neboli přibližně 1,5 miliardy EUR, ze všech prodejů pesticidů v EU každý rok – a také produkty obsahující jiné značkové herbicidy, insekticidy a fungicidy.

Bayer hájil bezpečnost svého vlajkového produktu. "Po celá desetiletí existuje mezi předními zdravotnickými úřady na celém světě drtivá shoda, že glyfosát lze bezpečně používat, a žádný regulační orgán nezjistil, že glyfosát je neurotoxický ani karcinogenní," uvedl mluvčí společnosti Alexander Gutmann v prohlášení pro POLITICO.

Produkty na bázi glyfosátu představují každý rok třetinu, tedy přibližně 1,5 miliardy EUR, ze všech prodejů pesticidů v EU | Jean-Francois Monier/AFP prostřednictvím Getty Images

Vědecká dokumentace pro opětovné schválení glyfosátu byla "nejrozsáhlejší, jaká kdy byla předložena," řekl Gutmann a dodal, že Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA) nezjistil žádné kritické oblasti zájmu pro používání glyfosátu v zemědělství.

Vstupné

Usvědčující závěry interních právníků Parlamentu vedly Canfina, francouzského poslance Evropského parlamentu ze centristické strany prezidenta Emmanuela Macrona, k tomu, aby v červnu 2022 požádal Komisi, aby zpřísnila prosazování pravidel EU o pesticidech.

V reakci na to Kyriakides uznal, že regulační orgány jsou povinny vyžadovat údaje potřebné k posouzení dlouhodobých účinků expozice pesticidům, a dodal, že se pracuje na odstranění případných nedostatků.

„Souhlasím s vámi, že v případě, že žadatelé neposkytnou dostatečné informace, mají členské státy a EFSA povinnost vyžádat si další informace,“ napsala v říjnu 2022 v dopise společnosti Canfin.

Kyriakides vyjmenoval několik kroků, které Komise podnikla k odstranění nedostatků, včetně změny přílohy k nařízení o uvádění pesticidů na trh EU; zveřejňování informací o určitých toxických chemických látkách nebo úplný zákaz jejich používání; a zahájení „diskuze“ s národními regulačními orgány a úřadem EFSA pro dohled nad bezpečností potravin.

Připustila však, že mezera v hodnocení dlouhodobé toxicity pesticidů nebyla zcela uzavřena.

„Dovolte mi, abych vás ujistil, že budeme pokračovat v práci [na tom] s členskými státy a EFSA,“ napsala.

Komise nereagovala na žádost o vyjádření k právnímu stanovisku, výměně mezi Kyriakides a Canfin v roce 2022 a vývoji od té doby.

Stál však za svým regulačním rámcem.

„Ochrana lidského zdraví a životního prostředí jsou samotnou podstatou pravidel EU pro bezpečnost potravin,“ řekl mluvčí Stefan de Keersmaecker POLITICO v e-mailovém prohlášení. "Rozhodnutí v této oblasti jsou vždy založena na spolehlivých vědeckých poznatcích a důkazech."

Komise může mít před sebou ještě dlouhou cestu, pokud dokumentace předložená výrobci pesticidů ke schválení jejich produktů je nějakým náznakem.

V době výměny informací mezi Kyriakides a Parlamentem v roce 2022 neměl ani EFSA přístup k dlouhodobým údajům o toxicitě některých nejrozšířenějších pesticidů v EU.

Věc názoru

Šest let poté, co byl Mathieu Blaise zatčen za vandalismus obchodů prodávajících glyfosátové produkty, byla chemická látka Ioni v listopadu znovu povolena Evropskou komisí na dalších 10 let poté, co se Francie zdržela klíčového hlasování o této otázce.

Brzy poté Pesticide Action Network Europe a další ekologické organizace oznámily, že budou žalovat Komisi za nedodržování právních předpisů EU. Ve svých argumentech uvedli, že EFSA sám uvedl, že nebyl schopen dokončit své oficiální posouzení bezpečnosti chemické látky, protože chyběly údaje.

Očekává se, že nevládní organizace využijí rozhodnutí Blaise na podporu svého případu, když jej ve čtvrtek zahájí. Bude to mít podobu žádosti, aby Komise provedla interní přezkum své opětovné autorizace glyfosátu – první krok k podání právní námitky.

Zatímco právní tým Parlamentu se ve svém stanovisku soustředil na údajná selhání vnitrostátních regulačních orgánů zajistit, aby výrobci poskytovali dlouhodobé údaje o bezpečnosti svých pesticidů, nevládní organizace budou argumentovat tím, že samotný úřad EFSA nedokázal dostatečně vyřešit otázky, zda glyfosát nebo jeho komerční složení, Roundup, je dlouhodobě toxický a karcinogenní. Nejméně tři další samostatné soudní spory vznášející podobné nároky jsou v řízení, včetně jednoho ze strany francouzské nevládní organizace Secrets Toxiques.

Jeden úředník EU, který hovořil pod podmínkou anonymity, řekl POLITICO, že parlamentní výklad rozsudku by mohl poskytnout nevládním organizacím dostatek munice, čímž by jejich případ byl „mnohem silnější“.

Jiný úředník uvedl, že ve výkladu Parlamentu není nic, co by ospravedlňovalo regulační orgány k jinému rozhodnutí o glyfosátu nebo jakémkoli jiném pesticidu.